

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙ (НА ПРИКЛАДІ ДПТНЗ «ВІННИЦЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ СФЕРИ ПОСЛУГ»)

Світлана Масліч,

заступник директора з навчально-методичної роботи
ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг»,
кандидат педагогічних наук
<https://orcid.org/0000-0002-8606-0949>

Анотація. У Вінницькому вищому професійному училищі сфери послуг впроваджується комплекс заходів щодо підвищення якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. З цією метою реалізується низка європейських проєктів, спрямованих на формування життєвих та професійних компетентностей, подальше працевлаштування випускників закладу, вироблення стратегії «навчання впродовж життя». Представлено основні результати міжнародної проєктної діяльності.

Ключові слова: професійна освіта, проєктна діяльність, міжнародні проєкти, проблемно-орієнтоване навчання, заклади професійної (професійно-технічної) освіти.

PROJECT ACTIVITY AS A MECHANISM OF INNOVATION (ON THE EXAMPLE OF VINNYTSIA HIGHER VOCATIONAL SCHOOL OF SERVICES)

Svitlana Maslich,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Deputy Director for Educational and Methodological Work
Vinnytsia Higher Vocational School of Services,

Abstract. Vinnytsia Higher Vocational School of Services is implementing a set of measures to improve the quality of training of future skilled workers. For this purpose, a number of European projects are being implemented aimed at the formation of life and professional competencies, further employment of graduates of the institution, the development of a strategy of «lifelong learning». The main results of international project activities are presented.

Keywords: professional education, project activity, international projects, problem-oriented education, institutions of professional (vocational) education.

На сьогоднішній день економіка України потребує кардинальних змін, а отже, й система освіти вимагає реформування. Сучасний працівник будь-якої галузі повинен бути високоосвіченим та грамотним, здатним оперативно реагувати на зміни як у сфері виробництва, так і сфері обслуговування. Тому одним із пріоритетних напрямів освітньої політики України є модернізація закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі: П(ПТ)О). Ще в Національній доктрині розвитку освіти (2002) зазначалося, що «державна повинна забезпечувати підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, освоєння та впровадження наукомістких й інформаційних технологій, конкурентоспроможних на ринку праці». Варто зазначити, що рівень підготовки майбутніх кваліфікованих робітників залежить від кадрового потенціалу закладів П(ПТ)О, адже професійна компетентність педагога є одним із важливих чинників формування

ключових компетентностей здобувачів освіти, їх здатності увійти у європейський ринковий простір.

У Вінницькому вищому професійному училищі сфери послуг впроваджується комплекс заходів щодо підвищення якості підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Одним із прикладів є реалізація низки європейських проєктів, спрямованих на формування життєвих та професійних компетентностей, подальше працевлаштування випускників закладу, вироблення стратегії «навчання впродовж життя». Такими проєктами стали:

– Міжнародні проєкти «Baltic Network for prevention of Early School Leaving» (SEE-ME) та IGMA-3, ініціаторами яких є Департамент міжнародного співробітництва Folkuniversitet (за підтримки Шведського Інституту);

– проєкт «Розвиток та популяризація молодих фахових кадрів», започаткований Вінницьким Клубом ділових людей у рамках Програми USAID «Лідерство в економічному врядуванні»;

– проєкт «Fly Up: впевнений старт молоді», розроблений у рамках програми «Майстерня міських проривів» командою працівників Вінницької міської ради, представниками Вінницької територіальної громади та Вінницького національного технічного університету тощо (табл. 1).

Таблиця 1

Участь ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» у міжнародних та регіональних проєктах

№	Назва проєкту	Ініціатор	Короткий опис
1.	«Baltic Network for prevention of Early School Leaving» (SEE-ME)	Департамент міжнародного співробітництва Folkuniversitet, м. Уппсала (Швеція)	Мета проєкту – опанування знаннями, інструментами, навчальними матеріалами, напрацьованими в європейських країнах, задля зменшення ризиків «виходу з освіти».
2.	IGMA-3	Folkuniversitet (м. Уппсала, Швеція)	Європейський проєкт, спрямований на скорочення відстані на ринку праці для молодих людей з ризиком безробіття та соціальної ізоляції.
3.	«Fly Up: впевнений старт молоді»	Вінницька міська рада	Формування позитивного ставлення молоді до робітничих професій через ознайомлення з їх особливостями, перспективами розвитку, можливостями кар'єрного росту, підготовка до свідомого вибору професії.

4.	«Розвиток та популяризація молодих фахових кадрів»	Громадська організація «Вінницький Клуб ділових людей»	Основна мета проєкту – налагодження конструктивного діалогу між підприємцями, владою та закладами професійно-технічної і вищої освіти Вінницької області щодо оптимізації кадрових резервів та підвищення рівня освіти студентів та учнів ЗП(ПТ)О.
----	--	--	--

Джерело: Масліч, 2019.

Окремо зупинимось на проєктах Департаменту міжнародного співробітництва Folkuniversitet (м. Уппсала, Швеція). Педагогічні працівники Вінницького вищого професійного училища сфери послуг мали можливість підвищувати свою педагогічну майстерність через серію тренінгів з проблемно-орієнтованого навчання, що проходили у м. Вінниця за фінансування Швецького Інституту в рамках реалізації міжнародного проєкту «Baltic Network for prevention of Early School Leaving» (SEE-ME), Project Number 10055/2017. Основна увага тренінгів зосереджувалася на набутті практичних навичок з використання методів проблемно-орієнтованого навчання при викладанні різних дисциплін. Проблемно-орієнтоване навчання або PBL (Problem-based Learning) – навчальний підхід, який використовує реальні проблеми в якості стимулу для того, щоб вчитися. Аналіз цих проблем призводить до придбання нових знань з певних дисциплін і навичок вирішення проблем. Суть проблемно-орієнтованого навчання полягає в наступному. Перед здобувачами освіти ставиться проблемна ситуація перш, ніж вони отримують знання з тих проблем, які підлягають дослідженню. У співпраці з іншими аналізується проблема, формулюються питання, проводиться опитування та дослідження, створюються гіпотези, й таким чином проблема вирішується. Як наслідок, здобувачі освіти навчаються в контексті застосування знань у майбутньому. Це призводить до більш ґрунтовних підходів до навчання.

Особливості проблемно-орієнтованого навчання:

- здобувачі освіти беруть на себе відповідальність і складають план власного вивчення проблеми, що досліджується;
- проблема є відправною точкою засвоєння нових знань;
- роль викладача полягає у тому, щоб направити мислення здобувачів освіти у правильне русло для досягнення результатів навчальної діяльності;
- здобувачі освіти беруть активну участь у спільному вивченні нового матеріалу;
- здобувачі освіти беруть участь у рефлексивному мисленні;
- здобувачі освіти навчаються через безпосереднє розв’язання проблем [1].

Основні відмінності між проблемно-орієнтованим і традиційним навчанням відображені у *табл. 2*.

Таблиця 2

Основні відмінності між проблемно-орієнтованим і традиційним навчанням

Проблемно-орієнтоване навчання	Традиційні методи навчання
<u>Викладач:</u> помічник і тренер	<u>Викладач:</u> експерт і джерело знань
<u>Спосіб вивчення:</u> дослідження для вирішення проблеми	<u>Спосіб вивчення:</u> передача знань від викладача до здобувача освіти
<u>Мета вивчення:</u> створена помічником (викладачем) і здобувачем освіти	<u>Мета вивчення:</u> визначена викладачем
<u>Спосіб управління:</u> бере на себе активну відповідальність за вивчення та проводить самостійне вивчення під керівництвом помічника	<u>Спосіб управління:</u> Викладач спрямовує, а здобувач освіти є пасивним отримувачем змісту
<u>Соціалізація:</u> Здобувачі освіти навчаються через соціальні взаємодії, обговорення та навчання з однолітками під керівництвом помічника групи	<u>Соціалізація:</u> Здобувачі освіти навчаються індивідуально
<u>Результати навчання:</u> Придбання навичок розв'язування проблем, взаємодія, емоційна розвідка, тайм-менеджмент, дослідження, запит і творче / критичне мислення і т.д.	<u>Результати вивчення:</u> Розуміння змісту
<u>Моделі оцінки:</u> Можуть бути комбінованими, самостійна оцінка або оцінка однолітків, письмові звіти, іспити і т. д.	<u>Моделі оцінки:</u> Зазвичай письмовий іспит
<u>Підхід:</u> Глибоке вивчення	<u>Підхід:</u> Поверхнєве вивчення

При реалізації вказаних проєктів викладачі та майстри виробничого навчання ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» мали можливість ознайомитися з методиками вироблення логічного мислення та його застосування при роботі зі здобувачами освіти, брати участь у виконанні практичних вправ, роботі у групах та дискусіях. Під час тренінгів розглядалися питання:

- Як аналізувати проблему?
- Як правильно ставити запитання, щоб отримати правильну відповідь?
- Як діяти у випадку, коли правильної відповіді не надано?
- Як вирішення проблеми поділяти на кроки й коли потрібно контролювати виконання та результат?

Таким чином, можна констатувати, що організація освітнього процесу у ДПТНЗ «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг» відбувається з урахуванням європейських стандартів. У цьому контексті педагогічними працівниками розробляються інноваційні методики професійної підготовки майбутніх випускників. Водночас реалізація описаних вище проєктів є

відповіддю педагогів училища на потреби ринку праці у кваліфікованих робітниках нової формації.

Список використаних джерел:

Любарець, В.В. (2015). Використання технології проблемного навчання майбутніх агентів організації туризму. *Нові технології навчання: науково-методичний збірник*. К., 2015. Вип. 84. С. 40–44.

Масліч, С.В. (2019). Європейська якість освіти: інновації та досвід впровадження у Вінницькому вищому професійному училищі сфери послуг. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: збірник матеріалів XIII звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Київ, 18-28 березня 2019 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ : ПТОО НАПН України, 2019. С. 46–48.

Про національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002. URL: <https://cutt.ly/1Hv3CR5>.